

MVO-SECTORPASPOORT AARDAPPELHANDEL EN -VERWERKING

De laatste jaren werd intensief gewerkt aan milieuvriendelijke bedrijfsprocessen, goed werkgeverschap, terugdringen van de negatieve impact op mens en milieu, voedselveiligheid en traceerbaarheid, enz. Met een wildgroei aan studies, projecten, onderzoeken, die daarenboven vaak handelen over deelthema's van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO), is uitgebreid ingezet op **'doing things right'**: efficiëntieverbetering en tegengaan verspilling van kapitaal, inzet en grondstoffen. Maar tegelijk wordt het steeds moeilijker om door de bomen het bos te blijven zien.

Met de ESF-sectoroproep GRI werd aan sectororganisaties de kans geboden om in te zetten op **'doing the right things'**: doelgericht focussen op die **uitdagingen die de meeste meerwaarde kunnen creëren, zowel op ecologisch, sociaal-maatschappelijk als financieel vlak**. Op die manier wordt duurzaamheid ingebed in een langetermijnvisie. Duurzaamheid betekent immers ook de rekbaarheid en draagkracht hebben om een crisis te overwinnen. Door in te zetten op innovatie, een constructieve dialoog met medewerkers, klanten en leveranciers, stimulerende en veilige werkomgevingen, terugdringen van de milieubelasting, kunnen onze bedrijven immers het verschil maken.

Het is bekend dat bedrijven die initiatieven nemen om maatschappelijk verantwoord te ondernemen een voetje voor hebben. Als ook hun klanten en andere stakeholders op de hoogte zijn van het duurzame bedrijfsbeleid kan dit bovendien een concurrentieel voordeel opleveren.

Neemt u ook al initiatieven waaruit uw betrokkenheid met mens en milieu blijkt? Fantastisch! Maak uw duurzaamheidsinspanningen dan vooral ook meetbaar, kenbaar én aantoonbaar.

Dit MVO-sectorpaspoort zet u hierbij op weg!

Wat is een MVO-sectorpaspoort?

Er is geen 'one size fits all' model voor duurzame ondernemingen. Elke sector heeft eigen aandachtspunten en uitdagingen. Vandaar dat Belgapom, drie pilootbedrijven en verschillende stakeholders hebben samengewerkt bij het opstellen van een eigen MVO-sectorpaspoort. Dit MVO-sectorpaspoort verzamelt de meest relevante **uitdagingen op financieel-economisch, sociaal-maatschappelijk en ecologisch vlak** en koppelt deze aan een set van indicatoren. De bedoeling hiervan is om de drempel naar een duurzaamheidsverslag – en hieraan gekoppelde duurzaamheidsstrategie – voor bedrijven in de sector te verlagen.

Een **duurzaamheidsverslag** is een nuttig instrument om de MVO-koers te bepalen, het nodigt uit om doelen te stellen en nieuwe initiatieven te nemen. De referentiestandaard als het gaat om de publicatie van economische, sociale en milieu-informatie, is het Global Reporting Initiative (GRI). GRI produceert 's werelds meest volledige raamwerk voor duurzaamheidsverslaggeving, om zo meer transparantie van organisaties te bewerkstelligen. Het raamwerk, met de Reporting Guidelines als hart, zet principes en indicatoren uiteen die bedrijven kunnen gebruiken bij het meten en rapporteren van hun economische, ecologische en sociale prestaties. GRI streeft naar een continue verbetering en een toename in het gebruik van de richtlijnen, die gratis beschikbaar zijn via www.globalreporting.org.

Meest relevante duurzaamheidsuitdagingen voor onze sector

Onze sector kent vele uitdagingen en ambities. De ene al relevanter en belangrijker dan de andere. De **materialiteitsmatrix** geeft zowel de prioriteiten van onze sector (horizontale as 'belang voor het bedrijf/sector') als de verwachtingen en belangen van onze stakeholders (vertikale as 'belang voor de stakeholders') weer.

De thema's zijn geordend in vijf categorieën (conform de GRI-richtlijnen):

- Economisch
- Milieu
- Arbeidsomstandigheden
- Bijdrage aan de maatschappij, mensenrechten
- Productverantwoordelijkheid

De betrokken **stakeholders** waren Boerenbond - Karolien Cools, IPV - Karl Meuris, Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur & Energie (LNE) – Yleni De Neve, Inagro – Kùrt Demeulemeester, Test Aankoop - Sigrid Lauryssen, Buurt Super - Luc Ardies en ACV - Marc Leroy. Deze groep werd twee keer geconsulteerd. In een eerste stakeholderoverleg werd een longlist aan mogelijke thema's besproken (november 2013). In de daaropvolgende validatieworkshop beïnvloedde de stem van de stakeholders de keuze van de thema's en de indicatoren (januari 2014). Elke partij kon aangeven welke uitdagingen hij zag als prioriteiten voor de sector in het streven naar duurzaamheid. Deze informatie werd vervolgens gebundeld in een matrix en voor de prioritaire thema's werden indicatoren gezocht waarmee het betreffende thema kan worden gemonitord en de realisaties inzichtelijk kunnen worden gemaakt. De medewerking van de stakeholders was cruciaal voor de beoordeling van de thema's, die werden weerhouden als zijnde het meest relevant in het MVO-paspoort van onze sector.

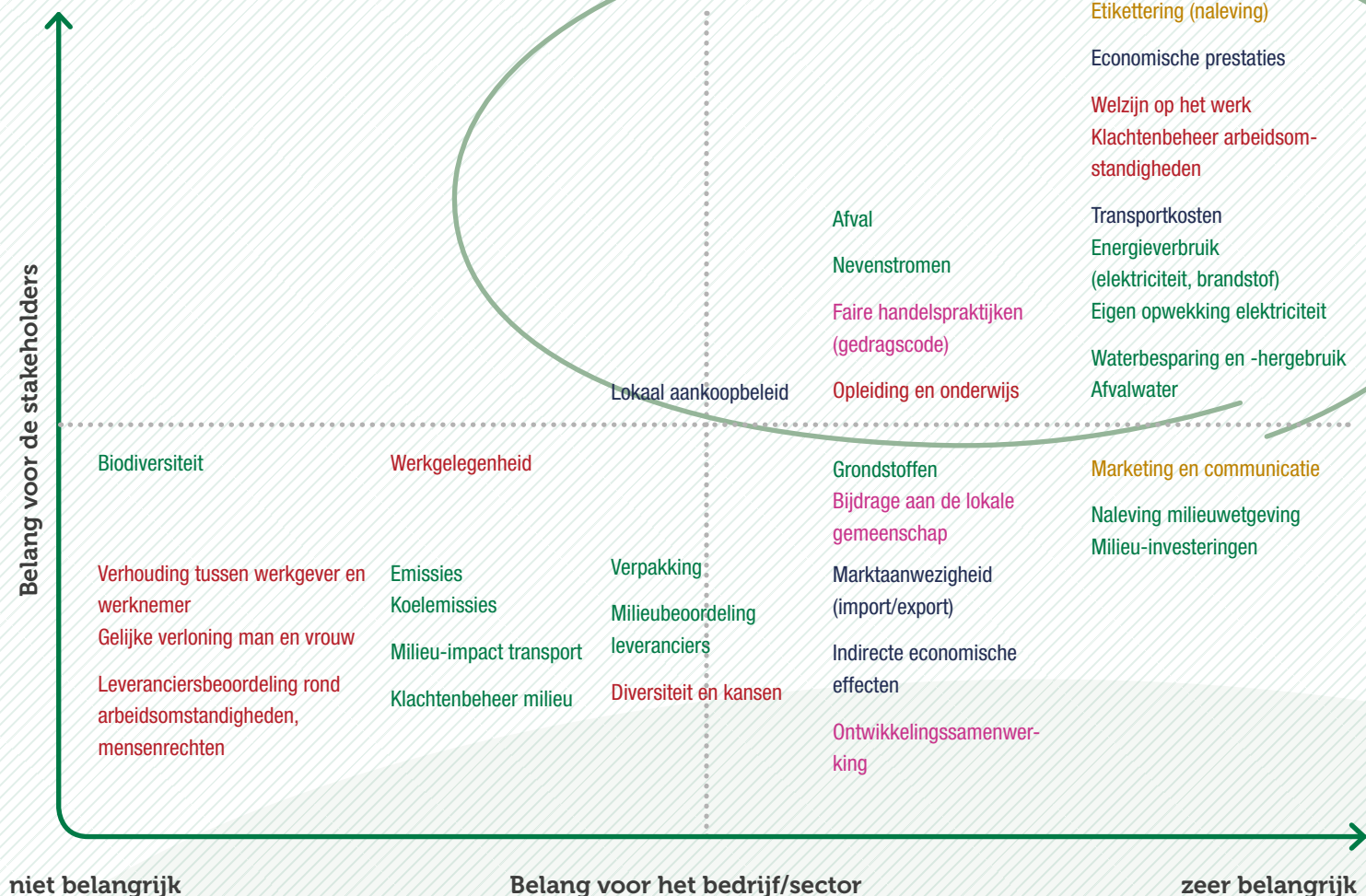

“De meest succesvolle bedrijven in de toekomst zijn zij die investeren in duurzaamheid en een waarde toevoegen aan de maatschappij. Wie nu niet begint met maatschappelijk verantwoord ondernemen, mist de boot.”

Sectorpaspoort en de voorbeelden van duurzaamheidsverslagen uit onze sector vormen één geheel. Vertrek je vanuit deze instrumenten, dan is het opstellen van een MVO-verslag voor elk bedrijf een haalbare kaart

Materialiteitsmatrix

zeer belangrijk

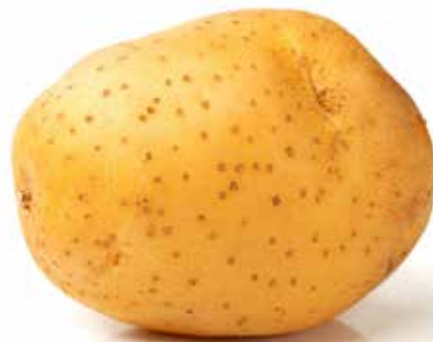

niet belangrijk

Belang voor het bedrijf/sector

zeer belangrijk

Hoe deze uitdagingen meetbaar maken?

De thema's zijn duidelijk genoeg, met nog voldoende ruimte voor eigen interpretatie en invulling.

Belgapom leden die invulling willen geven aan hun maatschappelijke verantwoordelijkheid besteden minstens aandacht aan onderstaande MVO-thema's. Voor elk thema wordt een voorstel gedaan voor indicatoren.

Vergelijking van bedrijven uit de sector is niet evident. Men moet steeds rekening houden met de dikwijls zeer verschillende omstandigheden in de bedrijven. Ik denk dat vooral de evolutie binnen het bedrijf zeer belangrijk is om te meten en te communiceren.

Waar mogelijk wordt tevens verwezen naar een GRI-indicator. Meer toelichting over de berekening en omschrijving van deze indicator vindt u in de GRI G4 richtlijnen, die u kan downloaden via:

<https://www.globalreporting.org/reporting/g4/Pages/default.aspx>

Het MVO-sectorpaspoort geeft een goed gestructureerd en vrij accuraat overzicht van de werkpunten voor sector en bedrijven. Resultaten kunnen met concrete indicatoren worden omschreven. Het is een goede tool om met MVO aan de slag te gaan.

bron: Warnez

Milieuwinsten leiden tot economische winsten. Zo sla je als sector twee vliegen in één klap.

Thema	Voorgestelde indicator	GRI-verwijzing
Economische prestaties	<p>Samenvatting van de jaarrekening (in euro):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inkomsten/omzet • Werkingskosten • Personeelsvergoedingen • Betalingen aan kapitaalverstrekkers (dividenden, financiële kosten) • Betalingen aan overheden (belastingen) • Winst/verlies 	G4-EC1 Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd
Transportkosten	<p>Uitbesteed transport:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Transportkosten uitbesteed transport (in euro) of • Transportkosten als % van werkingskosten <p>Eigen transport:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brandstofverbruik (in liter brandstof en euro) eigen transportmiddelen 	G4-EN30 Significante milieugevolgen van het transport van producten en andere goederen en materialen die worden gebruikt voor de activiteiten van de organisatie en het vervoer van personeelsleden
Lokaal aankoopbeleid	<ul style="list-style-type: none"> • Deel van de uitgaven dat besteed wordt bij lokaal gevestigde leveranciers op belangrijke bedrijfslocaties • Aantal ton of % gecertificeerde aardappelen (GlobalGap, Vegaplan, enz.) 	G4-EC9 Deel van de uitgaven dat besteed wordt bij lokaal gevestigde leveranciers op belangrijke bedrijfslocaties G4-EN1 Totale hoeveelheid gebruikte materialen naar gewicht of volume
Energieverbruik Eigen opwekking energie	<ul style="list-style-type: none"> • Elektriciteitsverbruik en –opwekking (GJ, kWh) • Elektriciteitsverbruik per ton vermarkte aardappelen • Gasverbruik per m2 verwarmde oppervlakte <p>PM: Brandstofverbruik komt terug onder transportkosten</p>	G4-EN3 Energie (verbruik/opwekking) binnen de organisatie G4-EN5 Energie-intensiteit
Waterbesparing en –hergebruik Afvalwater	<ul style="list-style-type: none"> • Waterverbruik (m3 leidingwater/grondwater) • Waterverbruik per ton vermarkte aardappelen • % en volume hergebruikt water • Volume afvalwater <p>Voor schilbedrijven: waterkwaliteit (waterzuiveringsinstallatie)</p>	G4-EN8 Totale wateronttrekking per bron. G4-EN10 Percentage en totaal volume van gerecycleerd en hergebruikt water G4-EN24 Totaal aantal en volume van significante lozingen
Afval Nevenstromen	<p>Aan de hand van een input/outputflow (in ton of %):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Input: aardappelen aangekocht • Output: <ul style="list-style-type: none"> o aardappelen vermarkt o nevenstromen, productieonregelmatigheden, verkeerde etikettering, verpakkingsfoutjes en voorraadoverschotten o restaarde o afval (hout/paletten, papier/karton, plastic, restafval, enz.) 	G4-EN23 Totaalgewicht afval naar type en verwijderingsmethode
Verpakking	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal ton verpakkingsmateriaal • % gerecycleerd/hergebruikt verpakkingsmateriaal • % bioplastics <ul style="list-style-type: none"> • Innovatie in verpakkingstechniek • Preventiemaatregelen verpakkingen (cfr. preventieplan) 	G4-EN28 Percentage producten dat is verkocht en waarvan de verpakking is ingezameld, naar categorie

“het MVO-sectorpaspoort kan een zeer goed instrument zijn om duurzaamheid duidelijk op de agenda te houden en iedereen in het bedrijf aan te moedigen actief aandacht te hebben voor duurzaamheid

<p>Welzijn op het werk Klachtenbeheer arbeidsomstandigheden</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal ziekteperioden • Aantal nieuw begonnen ziekteperiodes • Andere afwezigheidsdagen + redenen • Afwezigheidsdagen o.w.v. arbeidsongevallen <ul style="list-style-type: none"> o Ernstigheids-/frequentiegraad o Met/zonder werkverlet • Sterfgevallen • Investerings in welzijn op het werk • Verzuim/aanwezigheidsbeleid • Beleid t.a.v. medewerkerstevredenheid, klachtenbeheer arbeidsomstandigheden 	<p>G4-LA6 Letsel-, beroepsziekte-, uitvaldagen- en verzuimcijfers en het aantal werkgerelateerde sterfgevallen per regio en per geslacht</p> <p>G4-LA16 Aantal geregistreerde en opgeloste klachten arbeidsomstandigheden</p>
<p>Opleiding en onderwijs</p>	<p>Aantal opleidingsuren per jaar, per geslacht, onderverdeeld naar werknemerscategorie</p> <ul style="list-style-type: none"> o Intern o extern 	<p>G4-LA9 Gemiddeld aantal uren dat een werknemer per jaar besteedt aan opleidingen per geslacht, onderverdeeld naar werknemerscategorie</p>
<p>Faire handelspraktijken (gedragscode)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Naleving / initiatieven / overleg i.v.m. gedragscode voor faire relaties tussen aanbieders en kopers in de agro-voedingsketen • Relatie met de telers • Aantal geregistreerde en opgeloste klachten • Aantal rechtszaken of arbitrages, alsmede de resultaten ervan 	<p>G4-EN32, G4-EN33, G4-EN34 Beoordeling leverancier en klachtenbeheer milieu</p> <p>G4-LA14, G4-LA15, G4-LA16 Beoordeling leverancier en klachtenbeheer arbeidsomstandigheden</p> <p>G4-HR1 -> 12 Mensenrechten</p> <p>G4-SO3, G4-SO4, G4-SO5 Anti-corruptie</p> <p>G4-SO7 Concurrentiebelemmerend gedrag</p> <p>G4-EN29, G4-SO8, G4-PR9 Naleving wet- en regelgeving</p> <p>G4-SO9, G4-SO10, G4-SO11 Beoordeling leverancier en klachtenbeheer mensenrechten</p> <p>G4-PR3, G4-PR4 Informatie en etikettering</p>
<p>Voedselveiligheid (autocontrole, traceerbaarheid) Etikettering (naleving)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid t.a.v. (volledige) traceerbaarheid • Aantal geregistreerde en opgeloste klachten • % en totaal aantal activiteiten onderworpen aan audits en/of beoordelingen rond voedselveiligheid <ul style="list-style-type: none"> o Certificatie (BRC, autocontrole, HACCP, sectoraal bemonsteringsplan, enz.) o Certificatie nevenstromen • Totaal aantal uren personeelstraining over beleid en procedures betreffende aspecten van voedselveiligheid die relevant zijn voor de activiteiten, met inbegrip van het percentage van het personeel dat de trainingen gevolgd heeft 	<p>G4-PR1 Percentage van belangrijke product- en dienstencategorieën, waarvan de gevolgen inzake gezondheid en veiligheid worden beoordeeld met het oog op verbetering</p> <p>G4-PR2 Totaal aantal gevallen van niet-naleving van regelgeving en vrijwillige codes betreffende gevolgen voor gezondheid en veiligheid van producten en diensten gedurende de levensduur, naar type resultaat.</p>

Belgapom roadmap voor een duurzame toekomst

Voedselveiligheid

België heeft zich het voorbije decennium op het vlak van voedselveiligheid aan de top gevestigd. Het federale voedselagentschap (FAVV) heeft samen met de FOD Volksgezondheid een kader gecreëerd dat voedsel- en plantenveiligheid doorheen de ganse keten garandeert. De Belgische aardappelsector speelt hier actief op in.

Arbeidsomstandigheden en opleiding

Belgapom investeert in opleidingen voor haar bedrijven en hun werknemers. Diverse onderwerpen komen aan bod: bacterieziekten, food defense, innovatie, tarragrond, IPM, gids autocontrole,...

Innovatie

Om een duurzame groei te verzekeren staat de noodzaak van nieuwe inzichten en een innovatieve aanpak centraal. Belgapom, samen met de andere partners in de keten en de individuele bedrijven, zet daarom ook volop in op onderzoek en ontwikkeling. Belgapom is partner in diverse projecten rond o.a. precisielandbouw gekoppeld aan satellietwaarnemingen, residuarme bewaring van aardappelen, phythophtera-resistent Bintje,...

Maatschappelijke verantwoordelijkheid

Belgapom steunt het ontwikkelingsproject Conpapa in Chimborazo, Ecuador. Deze kleine aardappelcoöperatie in de Andes wordt actief opgevolgd en begeleid door professionelen uit de Belgische aardappelsector.

Reductie ecologische voetafdruk

Onze aardappelen en aardappelproducten moeten over de ganse wereld aangeleverd kunnen worden. Een duurzaam, efficiënt en

betaalbaar transport is daarbij cruciaal. Nadat Belgapom, samen met Vegebe en de POM West-Vlaanderen een project rond multimodaal transport van diepvriesproducten naar Noord-Italië heeft uitgewerkt, startte in 2012 het VIL-project 'Transpharma express' op. Het project focuste in het bijzonder op de verbinding tussen Vlaanderen en het Verre Oosten. En werd opgehangen aan de kapstok Antwerpen – Chongqing, de grootste stedelijke agglomeratie ter wereld en één van de Chinese productie hotspots.

Belgapom is onderschrijver van de engagementsverklaring "Vlaanderen in Actie: samen tegen voedselverlies" van de Vlaamse Overheid.

MVO-sectorpaspoort in de praktijk ...

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) is steeds belangrijker voor bedrijven. Maar hoe begin je hieraan als bedrijf en blijf je het bos door de bomen zien in alle MVO-aspecten en uitdagingen? En hoe kan je de geleverde inspanningen en concrete realisaties meetbaar en aantoonbaar maken? Met dit MVO-sectorpaspoort zetten we u alvast in de goede richting ...

Met het MVO-sectorpaspoort, en dus de identificatie van de kernthema's wordt de drempel voor de bedrijven uit de sector lager om met MVO aan de slag te gaan. Twee pilootbedrijven (Warnez en Pomuni) testten dit sectorpaspoort uit en maakten hun inspanningen zichtbaar in een duurzaamheidsverslag als inspiratiebron voor sectorgenoten.

Sectorpaspoort en de voorbeelden van duurzaamheidsverslagen uit onze sector vormen één geheel. Vertrek je

vanuit deze instrumenten, dan is het opstellen van een MVO-verslag voor elk bedrijf een haalbare kaart.

www.pomtaste.be

www.pomuni.com

“Je bepaalt voor een groot stuk zelf wat er in het rapport komt. De voorgestelde indicatoren zijn realistisch en haalbaar. Het komt er nu op aan deze indicatoren zo eenduidig als mogelijk in te vullen

Colofon

Dit MVO-sectorpaspoort werd gerealiseerd door Belgapom met steun van het Europees Sociaal Fonds (ESF) en onder begeleiding van een externe consultant (Anouk Van de Meulebroecke, slidingdoors). Twee pilootbedrijven engageerden zich om transparant over hun ecologische en sociale inspanningen te communiceren in een duurzaamheidsverslag. Op die manier wensen we bij te dragen aan een verdere professionalisering van onze sector.

Meer informatie: www.belgapom.be

Maart 2015

